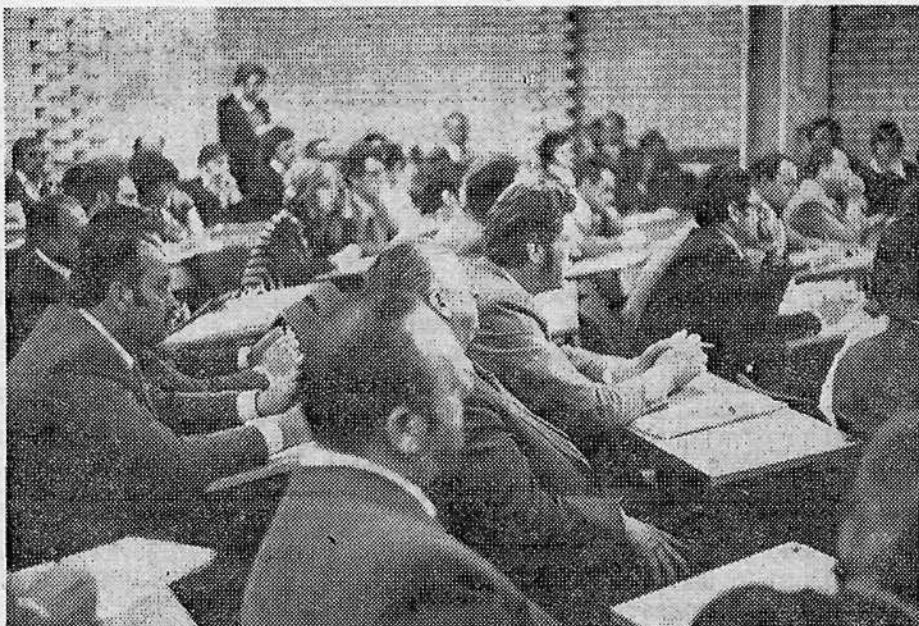

Med pripravi na razpravo o osnutku zakona o združenem delu je bil tudi seminar za vodje razprav v organizacijah združenega dela. Na posnetku so udeleženci seminarja, ki je bil v prostorih Iskre na Trgu revolucije.

Kako blizu določilom?

Nadaljevanje s 1. strani

Toda pri vsem tem ne moremo in ne smemo tudi mimo drugih resnic. Same družbeno politične skupnosti in interesne skupnosti niso brez napak. Včasih pričakujejo navodil le od »zgoraj«, nekateri vidijo le svoje lastne interese, samoupravne interesne skupnosti so včasih še vedno bolj konfrontacijska želja in potreba za realnostjo. Prav poseben problem so strokovne službe, ki morajo pripraviti strokovno utemeljene predloge, ki morajo biti čim bolj objektivni, to delo pa marsikdaj opravijo le pristransko, ozko strokovno.

Prav te probleme moramo reševati mi sami, kajti le s poznavanjem potreb in možnosti lahko pripelje do ciljev, ki smo si jih zastavili.

Zveza sindikatov Slovenije, občinski svet Ljubljana Center je prišel s široko razpravo o zakonu o združenem delu, ki bo potekala v vseh sredinah, od krajevnih skupnosti do delovnih organizacij ter drugih skupnosti. Delo

ni enostavno, posebno zato, ker novi zakon ne predstavlja samo spremembe členov in suhih besed zakona, temveč resnično spreminja odnose med ljudmi in jih postavlja na bolj človeške, pravičnejše temelje.

Komisija za nadaljnji razvoj samoupravljanja in njen razširjeni sekretariat sta sklicala 17 posvetov in organizirala 4 seminarje, katerih se je udeležilo 1921 delegatov in družbeno političnih delavcev. Na ta način so obvestili in seznanili več kot 300 odborov za vodenje javne razprave v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih ter drugih institucijah. Zakon o združenem delu si utira pot med občane, delavce, mladino, med vse ljudi.

Prve razprave so že prinesle vprašanja, na katera je zakon že načelno podal odgovor, in že so se pojavile prve pripombe in predlogi, kako bi to in obo lahko bolje uredili.

Kljub temu, da zakon o združenem delu obsega področje dohodkovnih odnosov skoraj v celoti, vsega ne zajema, temveč postavlja marsikdaj le

splošna izhodišča, ki bodo temelj za ožje definiranje odnosov v republikah in pokrajinah, predvsem pa v interni zakonodaji delovnih organizacij.

Začetne razprave so pokazale, da je vrsta odprtih vprašanj, predvsem ko gre za združevanje dela in sredstev oziroma tudi povezovanje. V posebnem položaju so izobraževalni zavodi, zdravstvo in raziskovalne institucije, pa še vrsta drugih dejavnosti. Toda prav te probleme je mogoče reševati najboljše, če se srečajo interesi vseh prizadetih.

Razprave, ki so bile v delovnih organizacijah Slovenija ceste, Slovenijales, v krajevnih skupnostih (kot na primer v Ajdovščini), v družbenopolitičnih organizacijah, so pokazale, da

večina ljudi tvorno sodeluje v pripravah na sprejem novega zakona in to postaja zagotovilo, da bo zakon o združenem delu resnica in pravica vsakega občana.

»Vse, kar je novega, prinaša delo in spremembo navad, zahteva od nas, da sodelujemo.« je dejala Darja Fabjančič, sveže pečeni diplomant pravne fakultete. »Ko smo se prvič srečali z osnutkom nove ustave, je bilo še marsikaj nejasnega, ponavljala so se vprašanja, danes pa vem, da je ta osnova zakonodaje že prežela skoraj vsako poro našega življenja in postala resničnost, brez katere si ne moremo več predstavljati naših medsebojnih odnosov. Vsak delavec je postal samoupravljalec. Enako je z zakonom o združenem delu, o katerem teče sedaj razprava. Tudi ta bo, če že ni, postal sestavni del našega življenja. Ostaja pa resnica, da bomo morali za to, da bo jutri boljši, delati vsi, saj papir ne more spremeniti sveta, spremenimo ga lahko le mi sami in to z delom, vsi skupaj.«

Zato zakon tudi nosi naslov — Zakon o združenem delu.

B. P.

O vlogi in nalogah varnostnikov

Privlačen poklic

Poklic varnostnika še ni javno priznan, uveljavitev družbene samozaslužite pa ho to zahtevala. Varovanje je odgovorna naloga, ki zahteva sposobne in strokovno usposobljene kadre. Zato se delovna organizacija »Varnost«, ki združuje 8 temeljnih organizacij združenega dela, med katerimi je največja ljubljanska TOZD »Varovanje premoženja«, zavzema da se v prihodnje varnostniki ne bi več usposabljali le z internimi tečajji, kar jim daje polkvalifikacijo, ampak na posebnem oddelku za varnostnike, ki bi morda deloval v okviru šole za miličniške kadete.

Ko vstopite v sprejemne prostore neke delovne organizacije, se najprej srečate s človekom, ki običajno sploh ni član kolektiva te organizacije, ampak je član delovnega kolektiva »Varnost«. To je dopolnilski varnostnik, ki kot receptor sprejema stranke in jih usmerja, pregleduje vozila, kontrolira, če delavci ob prihodu pravilno izročijo kartice, vpisuje zamudnike... Pozoren mora biti, da se ne vhitopati v prostore nezaželena oseba.

Popoldansko varovanje je preventiva pred tatvinami in gasilsko zavarovanje. Podobno je tudi ponoči. Služba varnostnika vključuje tudi spremstvo denarja in obhodno službo.

Delo varnostnika je zelo odgovorno, saj varuje velike vrednosti, to pa zahteva tudi precejšnjo mero samoiniciativnosti. Razumljivo je, da sprejemajo pri »Varnosti« samo poštene ljudi in da je sistem kontrole na delovnih mestih dovršen. Omenimo naj le, da je najmanjša kazen za dokazano vinjenost varnostnika na delovnem mestu izključitev pogodno za tri mesece do enega leta. Če pa potrebuje varnostnik na delovnem mestu pomoč, jo dobi izredno hitro, takorekoč v rekordnem času, saj imajo prek nadzornikov radijsko zvezo s stalno dežurno službo. O koristnosti varnostnikov govorijo tudi podatki, da so varnostniki lani pogasili 150 začetnih požarov. Enajst obhodnih varnostnikov pregleduje v vsej Ljubljani ponoči objekte, ki so zavarovani s tehničnimi sredstvi. Ti varnostniki so pretežno na ulici in varujejo tudi pre-

moženje, za katerega niso direktno zadolženi — tako so odkrili in preprečili veliko vlomov v avtomobile. Pri »Varnosti« se zavzemajo, da bi v prihodnje prešli v popolno kontrolo mestnega središča z obhodno službo po uličnem sistemu.

Za mlade varnostnike je zlasti vabljivo to, da jim delovna organizacija omogoča in celo podpira študij ob delu. Ze marsikateri varnostnik je ob delu končal srednjo šolo, nekaj pa je tudi takih, ki so si ob delu pridobili tudi visokošolsko diplomu. Uspešen študij jim omogoča poseben način dela: ob dvanajsturnem delovnem času imajo lahko prosto 36 ali celo 48 ur. Varnostnik lahko tudi izbira, ali bo delal samo dopoldne, samo popoldne ali samo ponoči. Na podlagi družbenega dogovora vsakomur povrne stroške izobraževanja.

Pri »Varnosti« skrbijo tudi za družbeni standard. V sklad za stanovanjska posojila odvajajo toliko, da je komisija ob zadnjem natečaju ugodila vsem prosilec. Med varnostniki so tudi samski delavci. Mnoge kandidate, ki imajo stalno bivališče v oddaljenih krajih, tudi v drugih republikah, pa morajo zavrniti, ker še nimajo samskega doma, ki ga bo do verjetno kmalu pričeli graditi.

V. J.

Težak gospodarski položaj Angore

Zdravilo so našli

Podobno, kot lani, smo tudi letošnje leto žal morali ugotoviti, da se 600-članski delovni kolektiv Angore, ki se je lani kot temeljna organizacija združenega dela pridružil Tekstilu, še vedno bori s hujšimi težavami. Spoznanje ni iz trte izvit, saj je Angora lani ob 78 milijonih dinarjev celotnega dohodka »prigospodarila«, še nekaj manj kot tri milijone poslovne izgube. Verjetno bi bila izguba še večja, če ne bi v drugem polletju lanskega leta prišlo v tovarno novo vodstvo ter skupno s sindikatom in ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, organi upravljanja ter drugim, sprejelo nekatere odločitve, ki naj bi Angori spet povrnile ugled dobrega proizvajalca pletenin.

Po pripovedovanju sindikalnih aktivistov, je prejšnje vodstvo zapustilo tovarno v najbolj kritičnem obdobju, poleg tega še vsi delavci v komercialni, kar je samo pospešilo drsenje Angore v propad. Seveda je treba vzroke za izredno težak gospodarski položaj te delovne organizacije mimo zunanjih vzrokov iskati tudi v tovarni in v kolektivu, medtem pa sodi brez dvoma nizka produktivnost, slaba organizacija dela ter neprimeren delovni pogoji.

Po lanskim reorganizaciji sindikata, so po zaslugi OOS pospešili akcijo za sanacijo razmer v podjetju. V Angori so postopoma torej uspeli zmanjšati izgubo tako, da računajo, če bo šlo vse po sreči, da bodo letošnje poslovno leto zaključili brez izgube. Sindikalna organizacija se je zavzelo lotila tudi sanacije tovarne in uresničevanja stabilizacijskih programov. Tako je že dalj časa poleg naporov za trdnjšo samoupravo in politično organiziranost v kolektivu domala vse usmerjeno v sanacijo delovne organizacije. Po zatrdu Vidu Smrekarijeve, predsednice konference sindikalnih organizacij v Angori, s tako prizadetostjo, kot jo kažejo ljudje danes, ni mogoče pričakovati drugega, kakor uspehe. Toda, to je le ena stran skrbri njihovega sindikata.

Čeprav v Angori delavci v glavnem niso zadovoljni z mesečnimi prejemki, gre v zadnjem času dejansko na bolje. Vodstvo podjetja je ob prizadevanjem sodelovanju tovarniškega sindikata izdelalo nova merila za nagajevanje po delu. Ne gre pa samo za spodbudnejša merila nagajevanja po delu, pač pa tudi za uveljavitev interne zakonodaje, s katero bi časoma zmanjšali izostanke z dela. To jim je v precejšnji meri uspelo že do sedaj, saj so, na primer lani decembra izgubili zaradi »bolniških« 5000 delovnih ur, januarja letos se je ta številka zmanjšala že na 3000, spomladi in v teh mesecih pa beležijo le še kakih

1000 delovnih ur bolniških izostankov z dela na mesec.

V Angori z zadovoljstvom ugotavljajo, da je k večji produktivnosti dela prispeval spodbudnejši sistem nagajevanja, precej pa tudi dejstvo, da so po kriznem obdobju in žalostnem slovesu starega vodstva naпослед ureili odnose in prepričali večino kolektiv, da je izključno od zaposlenih odvisna prihodnost Angore in socialna varnost slehernega posebej. Problem pa je še nekaj. Vsakemu gostu, najraje seveda novinarju, radi povedo, da jim poleg sanacije tovarne povzroča precej preglavice tudi odpravljanje nočnega dela žensk. Kot kaže bodo v Angori ta problem rešili šele do 1980. leta, saj se dobro zavedajo, da kljub željam in prizadevanjem, ne bo mogoče uspeti prej. Ob vsem tem je pomembno predvsem dejstvo, da so se z vso resnostjo in doslednostjo lotili uresničevanja stabilizacijskih programov in da ob koncu letošnjega leta, tako vsaj pričakujejo, ne bodo več »prigospodarili« nekaj starih milijonov izgube.

K tem naporom je v največji meri prispevala svoj delež konferenca sindikalnih organizacij, ki po prvih ukrepih, skupno z novim vodstvom podjetja, ZK in samoupravnimi organi, že »slika« vizijo prihodnosti Angore, njeno orgniziranost na samoupravnih osnovah, odkrite odnose in zlasti dejansko samoupravo v njej. Predvsem je razveseljivo, da so v Angori slednji našli zdravilo za ozdravitev tovarne in da s skupnimi močmi postopoma rešujejo najbolj žgoče poslovne, samoupravne in življenjske tegobe zaposlenih. S tako zastavljeno akcijo bodo vsekakor kos tudi težavam, ki jih še čakajo, čeprav danes tudi največji pesimisti ne dvomijo več v to, da tovarna ne bi ozdravela. V teh pričakovanjih pa je ne nazadnje tudi močno orožje vseh tistih, ki skušajo zdaj spet povrniti Angori njen nekdanji ugled.

I. V.

center za posočje

Hitra pomoč

Rdeči križ Slovenije je takoj po potresu, ki je zajel severovzhodno Italijo in zahodno Slovenijo, začel iskati zvezo s potresnim področjem preko organov za notranje zadeve.

Ze v jutranjih urah 7. maja je bilo na Republiškem odboru organizirano dežurstvo in ob 5.15 uri so že imeli prvi stik z Občinskim odborom RK Tolmin.

Istega dne je bila organizirana dežurna služba tudi pri občinskem odboru RK Center in občinski konferenci ZSMS Center. 8. maja je bila seja izvršnega odbora občinske organizacije Rdečega križa, kjer so sklenili, da bodo prizadetim področjem pomagali s šotori, posteljami in odejami. Občinska organizacija RK je s svojimi krajevnimi organizacijami zbrala 20.000 dinarjev. Mestna in vseh pet občinskih organizacij RK skupaj pa je zbralo 120.000,00 dinarjev. S tem zneskom so kupili 12 šotorov za 6 oseb, 48 zložljivih postelj, 100 odej in 24 spalnih vreč ter jih takoj poslali na potresno področje.

Občinskemu odboru RK Tolmin je bila izročena darilna listina. S štabom CZ Tolmin pa je bil sklenjen dogovor, da se oprema po normalizaciji razmer vrne in postane trajen depo RKS Ljubljana za pomoč v izjemnem stanju.

V dneh po potresu so se občani, delovni ljudje in delovne organizacije v Centru obračale k Rdečemu križu z željo nuditi pomoč v različnih oblikah. Tako so pomoč med prvimi ponudili Dopisna delavska univerza (s prikloiko in 2 tonami limon), Sadije zelenjava (z 2 tonama pomaranč), Emona (z oblaci) in Zito (s prehranbenim blagom).

Aktivisti Rdečega križa so že prvi teden pristopili k akciji zbiranja prostovoljnih prispevkov. Se posebej aktivna je bila KS Stara Ljubljana s svojimi družbeno političnimi organizacijami. Vse so prispevale denarne prispevke in sicer krajevna organizacija SZDL 3.000 dinarjev, osnovna organizacija ZSMS 5.000 dinarjev, Zveza borcev 2.000 dinarjev, Rdeči priž 2.000 dinarjev, Društvo prijateljev mladine 1000 dinarjev in krajevna organizacija ZRVS Stara Ljubljana 1.500 dinarjev.

Prav tako so obrtniki v tej krajevni skupnosti zbrali 27.500 din. V KS Tabor so aktivisti RK zbrali v treh dneh kar 50.000 dinarjev. V KS Prule so zbrali 15.000 din, medtem ko akcija v ostalih krajevnih skupnostih v Centru še poteka in dokončnih podatkov še ni. Akcija je na pobudo mentorjev RK stekla tudi na osnovnih šolah. Do sedaj je bilo preko občinske organizacije Rdečega križa Center zbranih preko 133.000,00 din. 15. maja je bil aktiviran odred Rdečega križa, ki je odšel v vas Breginj, kjer kuha za 200 občanov. V Posočju pa po-

tekajo tudi predavanja RK na temo »Higiena bivanja izven naselja«.

Tudi občinska konferenca ZSMS je prve dni po potresu imela organizirano dežurno službo, ki je trajala štiri dni. Takoj so poslali poziv vsem štirim taborniškim odredom, da posodijo šotore. Odredi so takoj oddali vse svoje šotore. Predsedstvo OK ZSMS se je takoj začelo dogovarjati o organizaciji mladinskih delovnih brigad, ki naj bi odšle na pomoč na potresno področje. Delovna akcija se bo pričela predvidoma 20. junija in trajala v izmenah po tri tedne do konca avgusta. Sodelovalo naj bi okrog 1000 mladih iz cele Jugoslavije od tega 500 iz Slovenije, kar trenutno za večje število ni pogoj.

Skupščina občine Tolmin je že pripravila program del, ki naj bi jih mladi opravili v okviru delovne akcije »POSOCJE 76«. Osnovne delovne naloge bodo vsekakor popravilo poškodovanih objektov in gradnja novih, popravilo cest in poti ter vodovodov in kanalizacij. Na občinsko konferenco ZSMS Center že prihajajo prijavnice in računajo, da se bo te akcije udeležilo okrog 50 mladih iz Centra, kar je bilo dogovorjeno na medobčinskem svetu ZSMS.

Na seji Koordinacijskega odbora za Odpravljanje posledic potresa v Posočju v naši občini so sklenili med drugim, da pošljejo poziv vsem predsednikom KK SZDL, predsednikom svetov KS, OO Sindikata in predsednikom DS. V njem so pozivali vse občane Centra, da s svojimi prispevki solidarno pomagajo prizadetim občanom v Posočju. Glede na to, da prizadeto prebivalstvo ne potrebuje oblek, obutve in hrane, temveč je potrebno v prvi vrsti nadomestiti škodo na objektih (stanovanjskih in drugih), naj se občani raje odločijo za denarne prispevke.

Delovni ljudje, naj bi prispevali poleg tega še en enodnevni zaslužek za pomoč prizadetim v Posočju. Vse tiste OZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki želijo pomagati prizadetim z materialom, pa naj svojo dodatno pomoč usmerijo v gradbeni material (cement, opeko, betonsko železo, gradbeni les, stavbeno pohištvo itd.), ker so potrebe po priklokih, šotorih in oblacihih pokrite.

Da bi finančna pomoč za prizadeta področja v Posočju nemoteno potekala, je koordinacijski odbor za odpravljanje posledic potresa v Posočju odprl pri SDK poseben žiro račun, na katerega OZD nakazujejo svoje prispevke. Številka računa je 50100-842-025-56554. Občani naj bi se pozivili za zbiranje pomoči prizadetim krajem odzvali v čimvečjem številu in pokazali pripravljenost vseh naših delavcev za solidarnostno pomoč.

V akciji zbiranja prostovoljnih prispevkov so se na pobudo mentorjev RK vključili na šolah tudi mladi člani RK in šolarji. Na vseh šolah v občini Center zbirajo prostovoljne prispevke za svoje sovrstnike na potresnem področju. Tudi pionirji osnovne šole »Majda Vrhovnik« so pristopili k zbiranju sredstev. Na oglasno desko in v okrožnico so napsali objavo:

»Potres, ki je tako nenadoma prizadel okoli 70.000 ljudi ob naši zahodni meji, v tolminski in novogoriški občini, je boleče odjeknil v javnosti. Človeštvo je ta hip pred potresi še nemočno. Sile narave hočejo človeku dokazati, kako majhen je še. Znanstveniki potrese lahko napovejo, preprečiti pa jih ne morejo.

Zato pa je človek družbeno bitje, ki s svojo solidarnostjo lahko olajša bol in izgube drugih. Pridružno se vsi člani RK in pionirji naše šole solidarnostni akciji za pomoč prizadetim sovrstnikom. Vsak naj po svojih močeh prispeva denarna sredstva, ki so namenjena za zgraditev nove šole na potresno prizadeto področje.

Zbrani denar oddajte do petka razrednikom. Ponovno dokažimo, da znamo čutiti z drugimi, da nismo brezbržni. Naši naši sovrstniki čutijo, da smo z njimi vsi slovenski mladi člani RK in pionirji.«

Tako so na osnovni šoli »Majda Vrhovnik« zbrali natanko 9434,80 dinarjev in ga nakazali na ZR občinskega odbora RK Center.

Malčki v Savudriji

Od 1. junija letuje v Savudriji 200 predšolskih otrok iz vzgojnovarstvenih zavodov občin Center: Vodmat, Poljane, Prule, dr. France Prešeren in Klinični center. Istočasno z njimi pa letuje tudi 100 predšolskih otrok iz potresnega območja občine Tolmin in Kobard.

Iz razumljivih razlogov otroci niso prinesli s seboj nobenih igračk, ki krajsajo čas zlasti ob deževnem ali slabem vremenu, zato je Zveza prijateljev mladine Ljubljana-Center poprosila nekaj večjih delovnih organizacij in zbrala naslednje prispevke: Ljubljanska banka — sektor za stik s prebivalstvom je podaril 100 žog — pikapolonice.

Podjetje Metalaka — TOZD Trgovina je poslala igračke v vrednosti 500 din, podj. Mladinska knjiga — TOZD Trgovina je podarila različne knjige v vrednosti 600 din.

VVZ občine Center so z velikim razumevanjem zbrali iz svoje zaloge igračk take, ki jih

bodo lahko pogrešali ali pa so nabavili nove. Ponekod so tudi starši prispevali svoj delež. Tako so odpeljali s seboj v Savudrijo poleg igračk za svoje varovance še naslednje: VVZ Vodmat: nove igrače v vrednosti 600 din, VVZ Poljane: igrače v vrednosti 2.000 din (prispevali so tudi starši), VVZ Prule: igrače v vrednosti 500 din in VVZ dr. France Prešeren: igrače v vrednosti 500 din.

Upamo, da se bodo vsi malčki v Savudriji dobro počutili. Otrokom iz Posočja za želimo, da jim bodo darovane igračke pomagale prebroditi domotožje in v pozabiti prestano gorje.

A. Zavee

Njihov dinar ima dvojno vrednost

V krajevni skupnosti »Gradišče« imajo družbenopolitične organizacije že kar dobre stike s šolami na tem področju. Z nekaterimi seveda trdnješe in plodnejše, z drugimi pa se sodelovanje šele poraja. Tako tudi z ekonomsko srednjo šolo na Prešernovi cesti.

Kadar nas pot zanese na to šolo, se pogovor vedno suče tudi o problemih, ki jih na tej šoli ni malo. Profesorji tožijo o tem, kako natrpne so njihove učilnice, kako pereče je vprašanje telovadnice oziroma telovadšča, da nimajo dvorane, kjer bi lahko pripravili kakor prireditve ali proslavo, da jim primanjkuje sredstev za izvedbo te ali one prepotrebne in dobre zamisli. Največ je pritožb zaradi hrupa, ki ga povzroča promet na Prešernovi cesti. Oken sploh ne smejo odpreti, ker je hrup še pri zaprtih oknih tolikšen, da je delo zelo oteženo. Lahko si je predstavljati, kakšen je zrak v razredih pri tako natrpanih učilnicah in pri zaprtih oknih. In kakšna vročina v poletnih mesecih! Promet pa ne povzroča samo hrupa, ampak tudi močne tresljaje. Kadar pelje mimo kako težje vozilo — to pa se dogaja vsako minuto — se stavlja tresce kot ob srednje močnem potresu.

Ob takih in podobnih težavah pripovedujejo profesorji in ravnateljica. Nakoli pa se še niso pritožili nad dijaki. Z njimi nimajo posebnih težav. Dovolj pridno študirajo in tudi njihova disciplina je zgledna. Mladinska organizacija dobro dela, čeprav je njeno delo ovirano zaradi tega, ker je dosti dijakov vozačev. Ti se po končanem pouku odpeljuje na svoje domove in zato jih je težje pridobiti za sodelovanje pri akcijah mladinske organizacije. Eina zadnjih pobud mladinske organizacije pa je naletela na odziv pri vseh dijakih.

»Pobuda je prišla iz 4. a razreda« — pove dijak Jaka Jurček. Vsak dijak bo prispeval po 10 din za kraje na Primorskem, prizadete od potresa. To bo prispevek dijakov poleg zneska, ki so ga zbrali ob prireditvi maturantskega plesa skupno z dijaki srednje tehniške šole za strojništvo in ga prav tako namenili prizadetim Posočju.

Ko smo v krajevni skupnosti »Gradišče« slišali o tem, smo bili tega zelo veseli, saj se zavedamo, da ima dinar, ki ga prispeva dijak, dvojno vrednost — tisto realno in ono drugo, ki nas še bolj veseli. Ta druga vrednost je v dobrem občutku, da mladi ljudje za potrebe skupnosti niso gluhi in da se odzovejo, kadar je potrebno.

MARIJA SIMČIČ

Odred Rdečega križa kuha v vasi Breginj.